

29 listopada 2019 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

PS-II.431.2.12.2019

**Pani
Jolanta Rakowska
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Orzyszu**

ul. Rynek 3
12-250 Orzysz

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu (ul. Rynek 3, 12-250 Orzysz; REGON 511433686; NIP 849-14-75-827).
(akta kontroli str. 16-17)

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu nadzorowała:

- **Pani Jolanta Rakowska**, która od dnia **27 stycznia 2004 roku** pełni funkcję Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu (w czasie trwania kontroli czasowo nieobecna), oraz
- **Pani Joanna Kawecka**, która od dnia **1 stycznia 2017 roku** pełni funkcję zastępcy Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu
(akta kontroli str. 80-82)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

- **Paulina Sigiel** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego;
– legitymacja służbowa nr 19/2016 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
– imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 20 września 2019 roku nr FK-IV.0030.909.2019 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu.
(akta kontroli str. 14)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 4 października 2019 roku do 8 października 2019 roku. Odnotowano ją - pod pozycją 19 – w książce kontroli prowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu.
(akta kontroli str. 15)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres świadczeniowy 2017/2018 (od 1 października 2017 roku do 30 września 2018 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1464) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie analizy sprawozdań Rb-50 – wydatki (IV kwartał 2018 roku), a także na podstawie informacji otrzymanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu, dokonano następujących ustaleń:

1. W 2018 roku na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dotacji Wojewody wydatkowano kwotę 5.983.137,26 zł, w tym na:
 - świadczenia wychowawcze - kwotę 5.893.390,26 zł;
 - obsługę wypłaty świadczeń – kwotę 89.747,00 zł;
2. Na obsługę realizacji zadań z zakresu świadczeń wychowawczych - w 2018 roku – Gmina Orzysz nie przeznaczała środków własnych.
(akta kontroli str. 118-123)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Orzysz liczy około 8.900 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w gminie tej jest Burmistrz Orzysza.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci organy gminy (do dnia 1 kwietnia 2016 roku) miały wyznaczyć lub utworzyć jednostki organizacyjne do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

Działania kontrolne wykazały, że do **realizacji zadań** określonych ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci **wyznaczony został Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu.**

(akta kontroli str. 24)

Decyzje z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez Burmistrza Orzysza.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu* nadanego Uchwałą Nr XXI/142/16 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 30 marca 2016 roku

(akta kontroli str. 18-23)

W § 2 - obowiązującego w dniu rozpoczęcia kontroli - *Statutu* jednostki kontrolowanej wyszczególniono ustawy na podstawie których działa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu. Wśród ustaw tych w punkcie 14) została wyszczególniona ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

(akta kontroli str. 20)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu* wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2017 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu z dnia 2 stycznia 2017 roku.

(akta kontroli str. 25-57)

Po dokonanej analizie *Regulaminu Organizacyjnego* kontroler stwierdził, że był on aktualny w zakresie objętym kontrolą.

Zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie obowiązujących przepisów prawa w zakresie pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W myśl art. 10 ust. 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – prowadzenie postępowania w sprawach świadczeń wychowawczych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Ośrodek był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą. W związku z powyższym, realizacja zadań z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w jednostce objętej kontrolą nie zakłócała wykonywania w niej zadań z zakresu pomocy społecznej.

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zajmowały się:

- jedna osoba zatrudniona w pełnym wymiarze etatu na stanowisku inspektora;
- jedna osoba zatrudniona na stanowisku inspektora wykonująca w ¼ etatu obowiązki wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, oraz
- jedna osoba zatrudniona na stanowisku starszego księgowego, której etat w ¼ jest finansowany z dotacji Wojewody ze środków przeznaczonych na obsługę świadczeń wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

(akta kontroli str. 83)

Ustalono, że w dniu rozpoczęcia działań kontrolnych merytoryczni pracownicy realizujący zadania dotyczące świadczeń wychowawczych posiadali zakresy czynności, w których wyszczególnione były zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
(akta kontroli str. 84-107)

Na podstawie udostępnionych kontrolerowi dokumentów ustalono, że merytoryczni pracownicy realizujący zadania z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci posiadali upoważnienia wydane przez Burmistrza Orzysza do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych. Upoważnienia Burmistrza Orzysza do prowadzenia postępowań, w tym do podpisywania w tych sprawach decyzji posiadali Dyrektor oraz Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu.
(akta kontroli str. 72-79)

W okresie objętym kontrolą pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu - wykonujący, między innymi, zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu ich wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych mu zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały: sporządzony wykaz oraz przedstawione kontrolerowi dokumenty.
(akta kontroli str. 108-117)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu ma swoją siedzibę na trzecim piętrze w czteropiętrowym, wolnostojącym budynku mieszczącym się przy ul. Rynek 3, 12-250 Orzysz.

Pomieszczenie biurowe w którym realizowane są zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci o całkowitej powierzchni ok. 50 m², zajmowane jest przez 3 pracowników. Obsługa interesantów odbywa się przy biurkach pracowników merytorycznych.

Stanowiska pracy osób wykonujących kontrolowane zadania wyposażone były w niezbędny sprzęt oraz urządzenia biurowe.

Dokumentacja z zakresu kontrolowanych spraw przechowywana była w zamkniętych na klucz szafach znajdujących się w pomieszczeniu biurowym osób realizujących kontrolowane zadania.

(akta kontroli str. 59; 62)

Kontrolerowi okazano umowę licencyjną na oprogramowanie do obsługi świadczeń wychowawczych zawartą od dnia 21 marca 2016 r. do dnia 28 lutego 2019 r. z Zakładem Elektronicznej Techniki Obliczeniowej Spółka z o.o.

Ustalono, że w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu pracownicy merytoryczni posługiwali się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 65-71)

IV. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Na podstawie miesięcznego sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego za miesiąc wrzesień 2018 roku - sporządzonego w jednostce kontrolowanej - ustalono, że w miesiącu wrześniu 2018 roku **wypłacono 1024**

świadczeń wychowawczych (w tym **170** to świadczenia na pierwsze dziecko). Świadczenia pobierały **393 rodziny**.
(akta kontroli str. 124-136)

W okresie świadczeniowym 2017/2018 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu uzyskał **155** informacji o zmianie sytuacji dochodowej i rodzinnej osób, którym przyznano świadczenia wychowawcze na okres świadczeniowy 2017/2018 (w tym **21** informacji zostało pozyskanych we własnym zakresie). Ustalono, że we wszystkich przypadkach zweryfikowano dalsze posiadanie uprawnień do pobierania świadczenia wychowawczego, w tym:

w przypadkach stwierdzenia utraty uprawnień do pobierania świadczeń wychowawczych (**40 spraw**) – prowadzono postępowania administracyjne w zakresie uchylenia bądź zmiany (w całości lub w części) decyzji ustalających prawo do świadczeń wychowawczych (art. 27 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci);

w przypadkach stwierdzenia posiadania uprawnień do dalszego pobierania świadczeń wychowawczych (**112 spraw**) odstępowano od wszczęcia postępowania – do akt spraw wpinano dokumenty potwierdzające uzyskanie dochodu lub zmianę sytuacji rodzinnej.

W okresie objętym kontrolą w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu prowadzono **13 postępowań administracyjnych** w sprawie ustalenia wysokości nienależnie pobranych świadczeń i żądania ich zwrotu.
(akta kontroli str. 137-142)

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu skontrolowano **20** losowo wybranych akt spraw, w których łącznie (w okresie objętym kontrolą) prowadzono **24** postępowania związane z realizacją ustawy o pomocy państwa

w wychowywaniu dzieci, w tym:

- 22 postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji administracyjnych;
- 2 postępowania wyjaśniające związane ze zbadaniem zasadności faktu odstąpienia od wszczęcia postępowań administracyjnych w zakresie zmiany bądź uchylenia decyzji przyznających uprawnienia do świadczeń wychowawczych - z uwagi na posiadane informacje o zmianie sytuacji dochodowej rodziny bądź o zmianie składu rodziny.

(akta kontroli str. 145-223)

Losowy dobór próby badawczej dokonany został spośród wszystkich postępowań, związanych z realizacją ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, prowadzonych - w okresie objętym kontrolą - przez Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

(akta kontroli str. 145-223)

Kontroli i analizie poddano:

- **6 postępowań administracyjnych** kończących się wydaniem decyzji przyznających świadczenia wychowawcze na pierwsze oraz na kolejne dziecko (dochody rodzin mieściły się - w określonym ustawowo - kryterium dochodowym);
(akta kontroli str. 145; 157-172)
- **1 postępowanie administracyjne** kończące się wydaniem decyzji odmawiającej świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko (dochód rodziny przekraczał - określone ustawowo - kryterium dochodowe);
(akta kontroli str. 145-156)
- **8 postępowań administracyjnych** kończących się wydaniem decyzji przyznających świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dziecko (bez kryterium dochodowego);
(akta kontroli str. 173-184)
- **4 postępowania administracyjne** kończące się wydaniem decyzji uchylających lub zmieniających wcześniejsze decyzje - w związku ze zmianą sytuacji dochodowej lub składu rodziny;
(akta kontroli str. 185-200)
- **3 postępowania administracyjne** kończące się wydaniem decyzji orzekającej o nienależnie pobranych świadczeniach wychowawczych oraz żądaniu ich zwrotu.
(akta kontroli str. 201-214)

Ponadto:

- w 2 przypadkach dokonano kontroli zasadności podjęcia decyzji o odstąpieniu od wszczęcia postępowań administracyjnych w zakresie zmiany bądź uchylenia decyzji przyznających uprawnienia do świadczeń wychowawczych - z uwagi na uzyskanie dochodu lub z uwagi na zmianę składu rodziny świadczeniobiorców - w sytuacji, gdy dokonana przez pracowników analiza otrzymanych informacji w sprawie uzyskania dochodu lub zmiany składu rodziny wykazała, że świadczeniobiorcy w dalszym ciągu posiadają uprawnienia do pobierania świadczeń wychowawczych. Analizowano sprawy zakończone decyzjami o numerach:
OPS.8185.665.ŚW.2017;
OPS.8185.811.ŚW.2017.
(akta kontroli str. 215-224)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolera próby badawczej.

V. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

W okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Wynikało to z - przedstawionego kontrolerowi - rejestru skarg prowadzonego w jednostce kontrolowanej oraz ze złożonej informacji w tym zakresie.
(akta kontroli str. 61)

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono uchybień ani nieprawidłowości.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, iż kontrolowane zadania realizowane były zgodnie z przepisami prawa.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosowanie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

Artur Chojecki

(- podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu -)